

Školník

Ročník: 8

Číslo: 2

Mikuláš na nás ani tento rok nezabudol

Dňa 4. decembra 2015 opäť po roku prišiel k nám náš obľúbený Mikuláš. Neprišiel sám, prišiel s menej obľúbenými strašidelnými čertami.

Aj keď prešiel ďalší rok, náš Mikuláš sa vôbec nezmenil. Vyzeral presne takisto ako vyzeral pred rokom, pred dvomi rokmi, pred piatimi rokmi. Nebeským bytostiam asi rozdávaajú iné hodinky času ako nám. Zvedavosť, napätie a tréma sa nám vplietala pod nohy, kým sme prišli až do telocvične, kde sme si na nášho obľúbenca počkali. Starší,

mladší, detičky zo škôlky aj skoro dospeláci z Praktickej školy...každý z nás, návštevu tak vzácneho hosta nepodcenil a pristúpil k nej veľmi zodpovedne. S básničkami, pesničkami, tancom aj divadielkom sme sa snažili rozveseliť nášho červeno-bieleho Mikuláša z nebeskej krajiny. Skromne sa domnievam, že sa mu asi naše vystúpenia páčili, pretože nám rozdal sladko-sladké maškrty. Náš strach a obavy sa dajú milosrdne ospravedlniť pri pohľade na fotky strašidelných čertov, ktorí neboli ani zďaleka takí láskyplní ako Mikuláš. Už odpočítavame dni do ďalšej návštevy.

K dnešnému dňu zostáva ešte približne 251 dní.

Kristína Brnčová

Jedličková slávnosť v jedálni internátu

Dňa 11.decembra 2015 sa v priestoroch školskej jedálne uskutočnila tradičná Jedličková slávnosť.

Keď vianočné sviatky sú blízko, keď nám v duši začína zvonieť zvonček pokoja a očakávanej lásky, keď naše príbytky sa menia na ešte krajšie ako pekné, každý rok sa spoločne stretávame s vianočným programom na Jedličkovej slávnosti v jedálni nášho internátu. Stretávame sa, aby sme našim spoločným vianočným programom rozohrali naše srdcia a rozosmiali naše duše. Skutočná radosť, predvianočných chvíľ, je porozdeľovaná do krásnych vystúpení malých aj veľkých. Tréma, ktorá nás drží v okovaných krídlach sa rýchlo roztápa a mizne spolu s potleskom, ktorý povzbudzuje a teší. Je dobré, že máme srdcia. Že ich

máme na správnom mieste, aj keď chvíľková arytmia nepokoja a hádok sprevádza aj naše dni. Dôležité je, že vždy nachádzame k sebe cestu a kompas nášho srdca v nás, vyhľadáva srdcia tých druhých. Potrebujeme sa navzájom, budme preto, nielen v čas Vianoc k sebe ústretoví, milí, pozorní a plní lásky. Pretože nielen vo vianočnom čase, každý z nás, túži cítiť teplo tých druhých, ich blízkosť, ľudskosť a človečinu.

Kristína Brnčová

POHĽAD SPÄŤ

PROJEKT - Cvičíme jogu

Vo večerných hodinách sa na internáte cvičila joga.

Večer v rytme jogy alebo ako sme sa rozhodli obohatiť naše telo a myseľ o blahodárne účinky jogových cvičení, vystúpiť z uponáhľaného sveta a naučiť sa niečo nové. Pozdravom slnka sme si precvičili celé telo, pozdvihli náladu a posilnili naše srdce a ducha. Každým ďalším cvičením objavujeme aj naše vnútorné svetlo, snažíme si uvedomiť samých seba, byť šťastní, že máme tú najkrajšiu vec na svete - náš život. Deti sa s jogou stretli po prvýkrát a išlo im to veľmi dobre, o snahu a šikovnosť nebola núdza. Bolo to výborné spestrenie a doplnenie ostatných športových aktivít. Toto "umenie tela" vzbudilo u detí záujem, čo je veľké pozitívum, nakoľko cvičenia okrem iného pomáhajú zlepšiť pamäť a pozornosť, rozvíjať aktivitu i tvorivosť a sú účinnou terapiou pre hyperaktívne deti. Zlepšenie výdrže a schopnosti prekonať prekážky sú len kvapkou v mori medzi množstvom ďalších.

Janka Gregušová

Kŕmenie vtáčikov

V rámci prírodovedno-enviromentálnej výchovnej oblasti budujeme u detí na internáte vzťah k prírode. V zimnom období, keď je všetko pokryté snehom a nastanú mrazy, našu pomoc potrebujú najviac vtáčiky. V nepriaznivom počasí je v prírode nedostatok potravy, a preto im ju musíme zabezpečiť my ľudia. Deti svoje vlastnoručne vyrobené vtáčie búdky, kŕmidlá z dreva alebo PET fliaš zavesili do korún stromov na internátnom dvore a v záhrade. Spoločne im do nich pravidelne sypeme slnečnicové semienka. Budú pribúdať aj ďalšie domčeky pre vtáčiky, aby sa v našom okolí cítili dobre a nikdy nepocítovali hlad.

Dominika Popová

Deaf bike team začal jazdiť

Milí mladí kamaráti, projekt „Deaf bike team“ na našej škole realizujeme už od roku 2007 a pokračujeme v jeho aktivitách aj v tomto školskom roku. Názov nášho teamu je Deaf bike, čo v preklade znamená nepočujúci cyklista a odráža v sebe jas podstaty nášho záujmu. Je ním mladý nepočujúci, nepočujúca, ktorý nájde v sebe chuť posadiť sa do cyklistického sedla a predierať sa kilometrami len preto, aby nebol sám, spoznal krásy slovenskej prírody a urobil niečo pre svoje zdravie. Dôležité je urobiť niečo pre svoje vnútorné duchovné naplnenie, toho nášho vnútorného dúška, ktorý v lone majestátnych vrcholov prežíva inú skúsenosť ako vo virtuálnom prostredí. Ťažiskom našich ciest na bicykli sú tri súvislosti: cyklistika – zdravie, cyklistika – vzdelávanie, cyklistika – socializácia.

Veľakrát tvrdím, že na uskutočnenie mnohých dobrodružných ciest potrebujeme len zopár vecí. Sú nimi horský bicykel, kompletná cyklistická výstroj, náradie a cyklobatoh s obsahom rôznych dobrôt pre hladného cyklistu. Ďakujeme vedeniu našej školy, že aj v tomto školskom roku sme dostali finančné prostriedky na zimnú údržbu našich bicyklov a tak naša sezónna mohla 24. februára 2016 odštartovať cestou na Nevoľné. V oblasti cykloturistiky pripravujeme pre športovcov z krúžku Deafbike aj v tomto školskom roku štvrtý ročník kondičného a poznávacieho sústreďenia v Kremnických vrchoch na bicykli, ktoré organizujú vedúci cyklistického krúžku na našej škole. Jeho obsahom je absolvovať po niekoľko mesačnej jarnej príprave náročné cyklotúry na tiché miesta v Kremnickom pohorí. Prajem vám všetkým nech aj tento rok spoločne prežijeme veľa krásnych kilometrov a chvíľ na bicykli v zelenom prostredí.

Rudko Bartošík

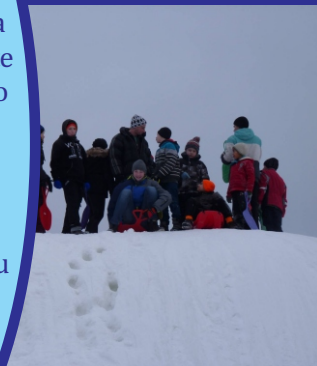

Lopárovačka v srdci mesta

Keď sme sa konečne v januári dočkali snehu, ani na chvíľu sme nezaváhali. Po obede sme sa teploto poobliekali, zobrali lopáre a šup rýchlo do mesta. V meste nás čakal obrovský kopec zo snehu. Keď ho deti zbadali, okamžite sa rozbehli hore a už sa aj spúšťali. Výborne sme sa zabavili a vyšantili. Dúfame, že sa ešte túto zimu znovu dočkáme snehu a budeme si môcť lopárovačku zopakovať.

Dominika Popová

Adyno kúzelníkom

V stredu 10. februára nás navštívil klaun Adyno, ktorý sa chcel stať veľkým kúzelníkom.

Na pódiu sa zrazu objavil vešiak a na ňom čierno-červený plášť s kúzelníckym klobúkom. Aby sa jeho želanie splnilo, potreboval trochu žabieho slizu, tri ryšavé vlasy, šupinku z hada a hlavne pomoc nás všetkých. Jeho vystúpenie bolo plné smiechu, kúzelníckych trikov a prekvapení. Učil nás žonglovať s loptičkami, čarovať kúzelníckou paličkou a vyťahovať rôzne tajomné veci z obrovského čierneho klobúka. Aj keď vonku zúrila snehová víchrica vo vnútri sa rozliehal veselý smiech a vládla výborná nálada. Klauna Adyna sme odmenili obrovským potleskom a už teraz sa tešíme na to, kedy nás znova navštívi.

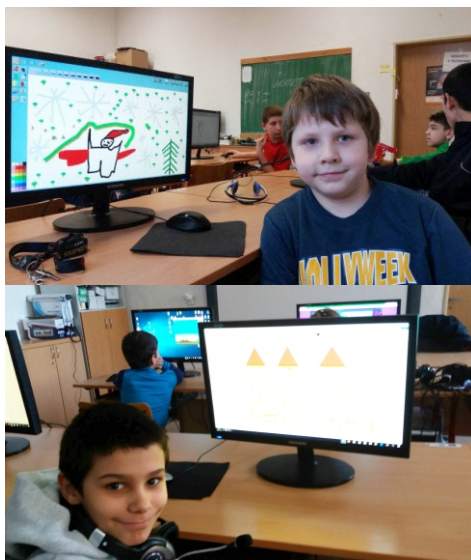
Rudko Bartošík

Počítačový krúžok

Krúžková činnosť sa dlhodobo teší na škole veľkému záujmu našich žiakov. Cieľom týchto aktivít v školskom internáte je najmä osobnosť dieťaťa a zmysluplné využitie voľného času. Táto činnosť napomáha nielen k zvyšovaniu vedomostnej úrovne, ale je aj určitou formou zábavy, pri ktorej sa deti učia. V súčasnom období intenzívneho vývoja informačno komunikačných technológií má tento krúžok oboznámiť žiakov so základmi práce s počítačom a ďalšími technickými pomôckami využívanými vo výchovnovzdelávacom procese.

Rudko Bartošik

Kareňal v ŠMŠ

V mesiaci február sme sa v ŠMŠ rozprávali aj o téme s názvom Fašiangy-Turíce. Deťom sme priblížili tradície, zvyky a zaspomínali sme si aj na minulosť. Osvojili si pieseň „Po valašky od zeme“, a naše šikovné ratolesti si nacvičili aj jednoduchý

tanček. Dávno pradávno, ale i dodnes sa zachoval sprievod dedinou, mestom, obyvateľov v rôznych maskách, kostýmoch, ktorí vandrovali po domoch a vinšovali. Dňa 9.2.2016 sme si aj my v naše ŠMŠ spravili veselicu „Fašiangový

karneval.“ Deti oslavovali, tancovali a súťažili v kostýmoch celý deň. S deťmi sme jedli aj tradičné šišky, ktoré zhotovili šikovné pani učiteľky a v škôlke rozvoniavali po celý deň. Počas dňa sme jedli veľa všelijakých

dobrôt, ktoré doma pripravili deti s rodičmi. Slávnostne sme si prestreli a oslavovali pomaly končiacu zimu. Deti predviedli tanec na pieseň „Po valašky od zeme,“ a zaspievali si aj typickú pieseň Fašiangy- Turíce v sprievode elementárnych nástrojov. Pred obedom sa deti vybehali, aby nemali v bruškách „kamene“ a mohli zjesť chutný obed od našich pani kuchárook. Prežili sme príjemný deň, všetci sme boli šťastní a spokojní. Stíhali sme sa aj fotiť, a tak prikkladáme pár veselých tváričiek.

Petra Ivanová

KARNEVAL – diskotéka v maskách

Ako zvykom býva, v období Fašiangov sa konajú karnevaly. Po ročnej pauze sme aj my na internáte dňa 4.2.2016 jeden zorganizovali. Vo vyzdobenej jedálni sa ozývala hudba a šťastný smiech detí prezlečených do originálnych masiek ako napríklad – superman, čarodejníca, vojak, čert, motýl, futbalista...

Karneval otvorili deti s naučenou piesňou Fašiangy, Turíce, ktorú nacvičili spoločne s pani vychovávateľkou Maťkou....a zábava mohla začať. Dobre sme si zatancovali, zahrali stoličkový tanec a keď sme vyhladli, občerstvili sme sa sladkými šiškami s lekvárom. Plný novej energie sme si ešte trochu

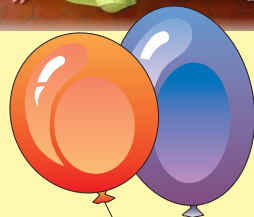

ZÚČASTNILI SME SA

zatancovali na parkete, urobili spoločné fotky a náš karneval bol na konci.

Tešíme sa na ďalší rok.

Dominika Popová

Staráme sa o zvieratá v zime

V mesiaci január sme sa v ŠMŠ venovali téme „Staráme sa o zvieratá v zime“. S deťmi sme sa rozprávali o lesných zvieratkách a vtáčikoch, ktoré sa mnoho krát v zime trápia s hľadaním potravy. Deti sa naučili čo,

potravu sme zavesili na strom na okraji lesa a odchádzali sme s predstavami, ako si asi zvieratká pochutnajú na našich maškrtách. V škôlke sme na okno pripevnili krmidlo a nasypali sme doňho semiačka pre vtáčiky.

Vyrobili sme tiež vlastné krmivo pre vtáčiky, ktoré sme rozvesili na stromy na školskom dvore. Teraz, keď ideme na vychádzku, pozorujeme aké vtáčiky prilietajú na náš školský dvor.

Katka Balážová

ktoré zvieratá jedia, čím je vhodné prikrmovať vtáčiky. Povedali sme si o práci horárov a lesníkov. A rozhodli sme sa, že aj my pomôžeme zvieratkám v zime. Deti priniesli do škôlky ovocie a zeleninu, na ktorú sme pripevnili šnúrky a vybrali sme sa s ňou do lesa nakrmiť zvieratká. Pripravenú

Vesmírne zážitky

V mesiaci február sme sa v týždni od 15. 2. do 19. 2. 2016 rozprávali o vesmíre, spoznávali sme planéty, súhvezdia, Slnko, Mesiac a hviezdy. Dozvedeli sme sa niečo o čiernych

dierach, rozprávali sme sa o kozmonautoch a spôsobe prepravy do vesmíru. V materskej škole sme listovali encyklopédie, na interaktívnej tabuli videli prezentácie o vesmíre. Aj výtvarné a pracovné aktivity boli venované tejto téme. Deti strihali, lepili, vyfarbovali a modelovali slnečnú sústavu. Aby sa dozvedeli o vesmíre viac, 17. 2. 2016

šiesti predškoláci navštívili Hvezdáreň v Žiari nad Hronom. Najprv si pozreli rozprávku „O Martinovi a hviezdke.“ Martinovi sa sníval sen, v ktorom sa ocitol vo

vesmíre. Pracovník Hvezdárne premietol deťom dennú a nočnú oblohu. Na záver sa deti premiestnili do miestnosti, kde videli modely slnečnej sústavy. Návšteva Hvezdárne sa deťom veľmi páčila a deti si odtiaľ odniesli veľa pekných zážitkov.

Darinka Škantárová

Zdravé varenie na internáte

Dnešné februárové popoludnie sa začalo už včera e-mailovým oznamom nášho vedúceho, v ktorom sme dostali informáciu o možnosti začať využívať priestory kuchynky v školskom internáte. Spustil tak vlnu zdravománie a internetom sa v podvečerných hodinách sriedali linky ako variť zdravo a chutne. Naša

špecialistka na zdravú výživu nám poradila začať ovsenými vločkami s banánmi a čokoládovo-kokosovým mliekom. Ako typickým predstaviteľom chlpského pokolenia sa nám tento druh stravy javil mierne cudzí, ale čo človek neurobí preto, aby raz za čas skúsil niečo iné ako nedeľné rezne so zemiakovým šalátom.

V stredu dopoludnia ujo Stano vykonal v našej zázračnej kremnickej predajni v centre mesta odvážny dlhotrvajúci nákup a popoludnie zdravého varenia mohlo začať.

Nešlo by to samozrejme bez pripomienok Ivana, ktorý sa mal zrazu tak veľa učiť. Stále len veselo opakoval „nejdem variť a bodka“. Ostatní tiež zostali stáť v nemom úžase, čo sme to len vymysleli. Tešil som sa však ako to naše prvé zdravé jedlíčko mládenci z III. odd. predsa len s radosťou spapajú. Do týchto čias bolo varenie v školskom internáte v réžii ženského pokolenia, ale časy sa menia a tak berieme do rúk varechy už aj my, muži. Obavy z toho, že toto jedlo jedlé

nebude neboli na mieste a všetky misky zostali napokon prázdne. Celá hra na šikovných kuchárov doznela dojedením a uprataním kuchynky, no a čuduj sa svete, hádam sa niekde v diaľke ozvalo z niektorých úst aj čarovné slovko „ďakujem“. Možno sa časom pridajú aj ďalší, veď predsa len sa tu my všetci, navzájom deň čo deň niečo učíme.

Na prípravu tejto vitamínovej bomby sme potrebovali (pre 4 osoby):
500 ml mlieka, 8 PL strúhaného kokosu, 2 - 3 PL medu, 1/2 KL škorice, 100 g čokolády na varenie, 1 balíček vanilínového cukru, 24 PL ovsených vločiek, 2 banány

Postup, ktorý nás zamestnal:

Banány sme pokrájali na kolieska a zmiešali s ovsenými vločkami. V mlieku chlapci roztopili čokoládu, ...
... pridali vanilínový cukor, med, kokos, škoricu a povarili.
Čokoládovým mliekom zaliali pripravené vločky s banánmi a nechali postáť cca 10 minút, aby vločky zmäkli.

Rudko Bartošík

Pán Piesok

Dňa 21. januára 2016 sa v internáte našej školy uskutočnila krásna ukážka tvorivej práce so sypaným pieskom.

Ujo „Piesok“, vlastným menom Igor Kabžan pochádza zo Žiliny a vymyslel jednu úžasnú výtvarnú techniku, ktorú má patentovanú ako vynález v patentovom úrade nachádzajúcom sa v Banskej Bystrici. Tam zistili, že nikde

na svete sa takáto technika maľovania ešte nepoužíva. Tento úžasný nápad vznikol 5. januára 2010. Jeho rozprávanie na úvod zaujalo malých aj veľkých. Ukázal nám techniku, ako sa pracuje so sypaným pieskom a lepiacimi tabuľkami, na

ktorých je zvláštny papier. Po nakreslení obrázka na tento papier, vyrezané časti postupne odliepame a farbíme sypaným pieskom až kým nám nevznikne celý obrázok.

Ak si nájdete čas a posadíte sa k sypanému piesku a tabuľkám, začnete tvoriť niečo jedinečné, čo vypovedá o vašom vnútri a môže vám pomôcť poznať seba samého. Táto technika pomáha deťom s poruchami pozornosti ovládať svoje emócie a

vyvoláva v nás pocit vnútorného pokoja, harmónie a uspokojenia. Zrnká piesku v detských rukách sa spájajú v tichu do krásnych diel.

Rudko Bartošík

Workshop: Metodika výučby čílského posunkového jazyka

Spolok nepočujúcich pedagógov organizoval v Bratislave 9. januára 2016 workshop s názvom „Metodika výučby čílského posunkového jazyka“, ktorý viedla lektorka čílského posunkového jazyka na univerzite v Čile, vysokoškolská učiteľka Paula Castillo Varela. Obsahom nášho stretnutia bola identita nepočujúcich, komunita nepočujúcich, posunkový jazyk ako prirodzený jazyk a metodika výučby čílského posunkového jazyka. Našu školu zastupovali na tomto stretnutí Mgt. Romana Ridzoňová, Mgr. Zuzana Durbáková, Lucia Novodomcová a PaedDr. Rudolf Bartošík.

Paula Castillo Varela pôsobí na univerzite v meste Santiago, ktoré je hlavným mestom Čile a má 5,45 milióna obyvateľov. Jej cesta na univerzitu bola veľmi zaujímavá a mne sa podarilo prostredníctvom tlmočenia pani Novodomcovej zachytiť niekoľko zaujímavých etáp z jej života. Ďalej budem písať o Paule, lebo práve tak s nami ona bezprostredne komunikovala. Narodila sa ako dieťa nepočujúcich rodičov. Má aj sestru a brata. Sestra je nepočujúca a brat je toda. CODA vlastne znamená, že je to

počujúce dieťa nepočujúcich rodičov. Organizácia CODA /Children of Deaf Adult/ je medzinárodná organizácia, ktorá bola založená v roku 1983 v Kalifornii. Najväčší počet členov má v USA, kde sa každoročne konajú konferencie na aktuálne témy. Je to spoločenstvo ľudí, ktorí sú hrdí na svoje „bikultúrne“ skúsenosti. V domácom prostredí Paulinej rodina sa používal pri komunikácii posunkový jazyk, ale v škole musela komunikovať orálnou metódou, posunkovanie bolo zakázané. Od dva a pol roka až do 6. ročníka navštevovala v tom čase najlepšiu školu pre nepočujúcich v Čile a aj v celej Latinskej

Amerike. Ako negatívum vnímala, že prostredníctvom orálnej reči nedokázala vyjadriť svoje city. Našla však v škole aj pozitívnu stránku a síce to, že sa naučila komunikovať s komunitou počujúcich. Dieťa v orálnej škole však rástlo bez identity, ak používali posunkový jazyk, bili ich po rukách. Časom aj rodičia začali pochybovať, či je to pre ich dieťa tá správna škola. Po 6. ročníku nastúpila do školy pre počujúcich, kde nemala žiadnych nepočujúcich rovesníkov. Spočiatku sa cítila veľmi sama v tejto škole a cestu do sveta počujúcich jej otvorilo až štúdium matematiky.

Musela sa tri krát viac snažiť ako na škole pre nepočujúcich, ale vzhľadom k jej cieľavedomosti dosahovala v matematike najlepšie výsledky zo všetkých a tak začala pomáhať počujúcim v tomto predmete.

V trinástich rokoch začala Paula vnímať rozdiely medzi svetom nepočujúcich a svetom počujúcich. Slovo nepočujúci sa v Čile prekladá sordo. Od istého obdobia je však sordo s veľkým „S“ teda Sordo a znamená to, že nepočujúci majú svoju identitu.

Identita nepočujúceho predstavuje tri základné prvky: akceptovať seba samého, používať prirodzený

posunkový jazyk a zapájať sa do komunity nepočujúcich. Vlastnú identitu začala Paula nachádzať až v devätnástich rokoch. Ako sama hovorí „nabrala som slobodu prejavíť svoje sny a názory

posunkovým jazykom“. Po ukončení základnej školy sa dostala na štúdium modelingu, kde bola veľmi úspešná, dostala sa na stránky rôznych časopisov, lebo v tomto odbore nehral hlavnú úlohu sluch, ale oči a krása tela. Pôsobila neskôr ako modelka v Brazílii. Toto povolanie ju však nenapĺňalo. Brat jej poradil a vysvetlil, aby nebola namyslená a ona sama si uvedomovala, že to dochádza do týchto rozmerov. Potom začala študovať na vysokej škole integrálnu estetiku, lebo mala rada biológiu a chémiu. Záverečné skúšky robila na Ministerstve

zdravotníctva. Z tisíc prítomných študentov bola ona sama jediná nepočujúca. Viete si predstaviť to prekvapenie, keď jej o mesiac prišla odpoveď, že zo všetkých tisíc študentov uspelo len štyristo a Paula bola v poradí tých čo uspeli tretia najlepšia zo všetkých. Objal ju pocit šťastia, dokázala, že dôležité sú jej schopnosti a nie strata sluchu. Podarilo sa jej hneď zamestnať, ale práca ktorú robila dva roky ju nerobila šťastnou. Hľadala naďalej samu seba.

Paulina sestra je lektorkou posunkového jazyka, ale v tom čase musela vycestovať s manželom na

Nový Zéland a na univerzite hľadali náhradu. Paula prišla na konkurz a vybrali práve ju. Zo zdravotníctva sa teda presunula do školstva. Napriek tomu, že cítila obavy a neistotu, prijala túto novú

životnú výzvu a absolvovala kurzy vzdelávania a lingvistiky. Bola veľmi priebojná a chcela dokázať, že toto je pre ňu tá správna cesta. Ako lektorka na univerzite pracuje už desať rokov a pomáha odstraňovať rôzne komunikačné bariéry dvoch kultúr, počujúcich a nepočujúcich. Vytvorila s kolegami prvý dvojjazýčný slovník španielskeho jazyka a čílskeho posunkového jazyka. Je to fotoslovník, na ktorom museli veľa pracovať s polohou tela a mimikou. Slovník bol vytvorený v priebehu štyroch rokov a na internete je on-line verzia s rôznymi

video ukázkami. Pracovala aj na výskume detí základných škôl, čo ju veľmi zaujímalo, lebo mohla ísť vo svojich poznatkoch do hĺbky. Bol to veľký výskum pre celú Latinskú Ameriku, ktorého cieľom bolo pozorovať reakciu detí na rôzne stimuly.

Za desať rokov svojej univerzitnej činnosti si Paula všimla, že Čile napreduje dopredu v oblasti práce s nepočujúcimi. Rôzne inštitúcie majú záujem o štúdium posunkového jazyka a začína sa v ich štáte inklúzia. K zmene prišlo najmä v roku 2010, kedy bolo veľké zemetrasenie a mnohí

nepočujúci nemali prístup k základným informáciám o tejto skutočnosti a boli tak zbytočne vystavení ohrozeniu života. Na základných školách pre nepočujúcich je

čilsky posunkový jazyk povinný od materskej školy až po 9. ročník základnej školy. Tento predmet však vyučujú nepočujúci učitelia. Počujúci zostávajú v úlohe tlmočníkov. Paula v závere vyjadrila svoj názor, že aj lektormi posunkového jazyka by mali byť nepočujúci a počujúci by mali zostať v rovine tlmočníkov. Hlavnými dôvodmi sú odlišnosť kultúry nepočujúcich a počujúcich, vyjadrovanie prostredníctvom mimiky a rozdielnosť štruktúry jazyka. Sama o sebe hovorí, že je prísna lektorka a veľmi dôležitý je pre ňu očný kontakt, lebo hlas počas prednášok vôbec

nepoužíva. Pracovnú zmluvu má uzavretú na jeden školský rok a po jeho ukončení jej študenti vykazujú hodnotenie na základe ktorého jej zamestnávateľ buď predĺži pracovnú zmluvu alebo nie. Musí sa teda neustále snažiť napredovať vo svojom odbore, aby jej študenti dosahovali dobré výsledky.

Po prednáške Pauly nasledovala diskusia. Našu kolegyniu Mgt. Ridzoňovú zaujímalo mnoho otázok a medzi nimi bolo aj to, či majú v Čile predmet Dramatická výchova alebo dramatický krúžok. Paula odpovedala, že v Čile podobný predmet nemajú, ani

neorganizujú žiadne divadelné festivaly pre nepočujúcich. Majú len Medzinárodný deň pre nepočujúcich, ktorý organizuje Klub pre nepočujúcich. V Čile majú aj on-line tlmočníkov

a deti sa môžu učiť posunky zo slovníkov pre nepočujúce deti, ktoré obsahujú základné posunky.

Workshop, na ktorom sme sa s kolegyniami zúčastnili nám priniesol nové podnety pre tvorbu projektu „Vyučovanie posunkového jazyka“ a myslím, že každému z nás priniesol aj niečo viac ako informácie. Naša srdečná vďaka patrí Paule Castillo Varela za jej myšlienky a Spolku nepočujúcich pedagógov, že nám ich sprostredkoval.

Rudko Bartošík

Ďakujeme za Vašu prácu

V decembri 2015 sme sa rozlúčili s našou niekoľkoročnou vedúcou školskej jedálne pani Táničkovou Zemánkovou, hlavnou dlhoročnou kuchárkou, pani Vierkou Broschovou a pani upratovačkou Aničkou Ošústovou, ktoré dovŕšili dôchodkový vek.

Každý z nás svoju prácu môže vnímať buď ako svoje šťastie, alebo ako bremeno. Je pravda, že niekedy to naše pracovné šťastie pociťujeme ako šťastie s okovanými bremenami na nohách, a naopak pracovné bremeno nás môže prevapit' a rozosvietiť sa iskrou radosti. Aj Vy ste určite mali také chvíle, keď ste si mysleli, že už máte svoje sily dávno vyčerpané a siahate už do svojich tajných zásob. Mysleli ste, že odchod do dôchodku je tak vzdialený a Vy ste tak veľmi chceli skončiť hneď. Raz a navždy opustiť povinnosti, niekedy tak ťažkú a namáhavú prácu a oddychovať. Presne tak dlho, a takým spôsobom, ako by ste chceli. Ale nedalo sa. Verím tomu, že nie vždy a všetky dni boli ťažké ako olovo a

namáhavé ako ťažký rébus. Boli chvíľky, ktoré Vás rozosmiali, rozveselili, potešili, či povzbudili. Práve takéto chvíľky a dni Vás posúvali vpred. Vpred a vpred až ste sa rýchlovlakom priblížili k tomu dňu, kedy hovoríte Zbohom práca. Bola si niekedy ťažká, niekedy ľahká, niekedy otravná a niekedy tak akurát.

Za nás všetkých, učiteľov, žiakov aj všetkých pracovníkov Vám chceme povedať veľké Ďakujeme. Za prácu, trpezlivosť a vytrvalosť aj napriek niekedy osobnej slabosti. Želáme Vám, aby ste si dokázali vo svojom domácom prostredí skutočne oddýchnuť. V kruhu svojich blízkych čerpať a nachádzať silu, energiu a šťastie. Prajeme Vám však najmä zdravie, aby tieto plány Vám choroby, bolesti a ťažkosti nijako nemohli prekaziť.

Kristína Brnčová

Aj pre tieto vety sa oplatí k nim každé ráno vracať

Krásne myšlienky nám kráslia naše, veľakrát ťažké a uplakané dni. Dni, keď sa nám zdá, že dva dni sa spojili dokopy a zobrali kúsok zo sily a energie aj tretieho rána. Cítíme sa bezradne, vyčerpane a zúfalo...a vzápätí, príde myšlienka, veta, poznámka detí, ktorá rozsvieti chvíľu, okamžik, dopoludnie. A deň sa stáva krajším ako sa nám v skutočnosti na začiatku zdal. Také sú naše dni v škole. Striedavo oblačné a oblačno slnečné.

„Živočích, ktoré žijú vo vode, voláme plávajúce.“

„Živočích, ktoré žijú vo vode voláme vodovodné.“

„Mlád'a žaby sa volá žriebätko.“

„Lastovička je vodný živočích.“

„Ela netancuje ako osoba.“

Kristína Brnčová